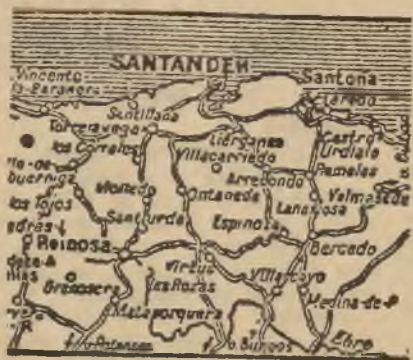

Santander wręku wojsk narodowych

Dziękczynne nabożeństwa w mieście Prezydent Aguirre uciekł

REINOS, 25. 8. Brygady nawaraskie, które wczoraj opanowały Torrelvaga, posunęły się dalej naprzód, koncentrując swój marsz na Santander. Przeciwnik usiłował zorganizować bezskutecznie zaciętką obronę od strony Torrelavega. Santillanas na północ położona od Torrelavega znalazła się w rękach powstańców. Przez zajęcie wsi Benejada i Ollanca, silnie ufortyfikowanych pozycji górskich, powstańcy zbliżyli się o 6 km. do Santander. Wkrótce w ręce powstańców wpadły miejscowości Renebio i Socobio, gdzie wojska gen. Franco znalazły znaczny zasób materiałów wojennych.

Oddziały czołowe złożone z milicji narodowej po krótkiej i zaciękiej walce opanowały przedmieścia Santander.

Bunt w Santander

Jednocześnie w mieście wybuchła rewolta. Miejscowe oddziały i karabinierzy, do których przyłączyła się ludność, zaatakowali czerwonych milicjantów i górników asturyjskich, których rozbroili. Przywódcy, którzy stawiali opór, zostali w straszliwy sposób zmasakrowani. Zwrołtowana ludność udała się na przeciw wchodzących do miasta wojsk narodowych, niosąc na przdzie cho ragwie białą i żółto-czerwoną. W mieście panował porządek, gdyż gwardia cywilna zajęła najważniejsze punkty miasta. W mieście panuje nieopisany entuzjazm. Radio oddało się na usługi rządu powstańczego. Lotnictwo powstańcze bombardowało uciekające na północ i na północno wschód od Torrelavega czerwone oddziały.

Ucieczka prezydenta

Komunikują również, że angielski okręt „Keith” udał się ubiegłej nocy z St. Jean de Luz do Capa Major celem wzięcia na pokład prezydenta Aguirre, który wraz z członkami rządu zamierza wyjechać do Francji lub Anglii.

Wrażenie we Włoszech

RZYM, 25. 8. Wiadomość, iż następnego dnia rano hiszpańskie wojska powstańcze wkroczą do Santander, gdzie władzę objęli już zbuntowani zwolennicy rządu

gen. Franco, wywołała w Rzymie wielkie wrażenie. Opinia publiczna nie tai swej radości uzasadnionej faktem, że w operacjach na froncie północnym brali od dawna czynny udział ochotnicy włoscy. Koła polityczne podkreślają, że całkowita likwidacja frontu baskijskiego wprowadzi zasadniczy zwrot w ogólne położenie Hiszpanii, gdyż po stronie rządu walenckiego pozostaną obecnie wyłącznie skrajne elementy. Wyrażana jest ponadto opinia, iż zajęcie Santander pozwoli armii powstańczej skoncentrować siły na innych odcinkach, co przyspieszy powinno godzinę ich ostatecznego zwycięstwa.

Uchodźcy z Santander

BAYONNE, 25. 8. Liczba uchodźców z okolic Santander wzrasta z każdą godziną. W dzisiejszym dniu weszło do portu 5 statków z uchodźcami. Przez co ilość statków hiszpańskich rządowych stojących na kotwicy w porcie Bayonne podniosła się do 10-ku.

Santander zdobyte

SALAMANCA, 25. 8. Radio-stacja głównej kwatery powstańczej komunikuje, że kilka batalionów wojsk powstańczych wkroczyło o g. 18-ej do Santander.

Radość w mieście

PARYŻ, 25. 8. Korespondent Havasa na froncie Santanderu donosi z Torre Lavega, że oddziały powstańcze, które wkroczyły wczoraj do miasta, przedelfilowały dzisiaj ulicami wśród entuzjastycznych okrzyków ludności. Kościół, który zamieniony był od szeregu miesięcy na więzienie dla kobiet, został otwarty w niecałe pół godziny po wkroczeniu powstańców do miasta, a wszystkie więzione kobiety zostały zwolnione. Przez cały wieczór i część nocy odbywały się w kościele nabożeństwa dziękczynne, w których brały udział tłumy wiernych. Od rana wszystkie domy przystrojone były chorągiewkami o barwach narodowych. Przystąpiono nie-

zwłocznie do rozdziału żywności, przywiezionej na 30 samochodach ciężarowych. Miasto uciepiałoby stosunkowo mało, choć przed odwrotem wojska rządowe wysadziły w powietrze kilka domów, należących do osób, sympatyzujących z powstańcami. W fabrykach i kopalniach nie ma większych szkód, lecz surowce i narzędzia są przeważnie poniszczone.

Bombardowanie Madrytu

MADRYT, 25. 8. Nocne bombardowanie Madrytu spowodowało śmierć około 25-ciu i poranienie kilkudziesięciu osób. Przeszło 500 pocisków padło na miasto, głównie w dzielnicach centralnych.

O uniknięciu zatargów

LONDYN, 25. 8. Rząd Salamance wystąpił u ambasady brytyjskiej w Handaye z propozycją, aby brytyjskie statki handlowe zastosowały bardziej wyraźne sposoby uwidaczniania swej przynależności, co przyczyniłoby się do zapobieżenia incydentom morskimi między W. Brytanią a flotą narodową, incydentem, których rząd powstańczy jak najbardziej pragnąłby uniknąć.

Tajna dostawa broni

ORAN, 25. 8. Władze bezpieczeństwa w Oranie wpadły na trop poważnej afery werbowania ochotników i handlu bronią na rzecz wojsk powstańczych w Hiszpanii. Dokonano licznych aresztowań i rewizji. Między aresztowanymi znajdują się znane osobistości z pośród miejscowej kolonii hiszpańskiej. Rewizje dały w wyniku wykrycie materiałów kompromitujących, oraz doprowadziły do ustalenia, że afra po-

siada liczne rozgałęzienia nietylko na terenie departamentu Oran, lecz również na pozostałych terenach Afryki Płn. i we Francji. Śledztwo prowadzone jest zgodnie z instrukcjami, otrzymanymi od władz centralnych.

Ze względu na dobro śledztwa szczegóły trzymane są narazie w tajemnicy.

Na froncie aragońskim

SARAGOSSA, 25. 8. Wojska powstańcze straciły w ciągu dnia dzisiejszego na froncie aragońskim 7 samolotów nieprzyjacielskich. Na innych odcinkach frontu stracono 4 samoloty. Na froncie Estramadury powstańcy zajęli Don Benito, gdzie mieściła się główna kwatera wojsk rządowych.

Pikieciarze w Czyżewie Zlikwidowanie 17 sklepów żydowskich

Żydowski „Nowy Dziennik” donosi:

O niesłychanie ciężkiej sytuacji ludności żydowskiej donoszą z Czyżewa, gdzie mieszka około 500 rodzin żydowskich. Miejscowi Albinem Organińskim na czele stają się coraz bardziej zuchwali i pikietują sklepy żydowskie nie tylko w dni targowe, ale codziennie. Pikieciarze są regularnie opłaca-

ni przez chrześcijańskich właścicieli sklepów. 34 straganów żydowskich zostało zniszczonych na rynku i ich właściciele nie mogą ich ustawić z powrotem. 17 sklepów żydowskich zostało zlikwidowanych w ciągu ostatnich tygodni. Podczas dni targowych żydzi w ogóle nie wychodzą na ulicę. O ile stan ten potrwa dalej, ludności żydowskiej Czyżewa grozi śmierć głodowa.

Nowe zwycięstwo polskich jeźdźców w Rydze

RYGA, 25. 8. W czwartym dniu międzynarodowych zawodów hipicznych o nagrodę miasta w Rydze rozegrano konkurs o nagrodę stolicy Łotwy. Polscy jeźdźcy odnieśli nowy sukces. Pierwsze miejsce zajął por. Skulicz na Dunkanie (bez punktów karnych), drugim był Łotysz Ozols na Nar-

gusie (również bez punktów karnych, ale gorzszy czas), 3) był por. Komorowski na Zbiegu, 4) p. Strzeszewski na Rysiu, 5) por. Skulicz na Arozie. Z Polaków startował jeszcze por. Zalewski na Wizji, zajmując 11-te miejsce. Puchar miasta Rygi, uwzględniając punktację zeszłoroczną (nagroda jest przechodnią), przyznano Łotyszowi Ozolsowi.

MLECZARNIA DANGLA najlepsze kolacje nabiałowe 80

Świadek Chmielewski oskarża min. Switalskiego o wykręcanie się od służby wojskowej

Po przerwie następuje konfrontacja dwóch świadków, Rateńskiego i Świąszkowskiego. Dyrektor Rateński odpiiera zarzuty stawiane mu przez Świąszkowskiego, jakoby miał powiedzieć, że Ministerstwo niechętnie patrzy na akcję ścigania nadużyć. W dalszym ciągu świadek wyjaśnia, że chodziło mu o to, iż urzędnicy kompromitujących, oraz doprowadziły do ustalenia, że afra po-

jąc jakichś nadużyć, zaniebując przytym bieżącą robotą biurową. Świadek Rateński doskonale to rozumie, dlatego, że przecież Ministerstwo Skarbu za wykryte nadużycia wypłacało im duże nagrody. Stojący obok dyrektora Rateńskiego, świadek Świąszkowski, obstaruje przy swoich poprzednich zeznaniach. Mówi, że dyr. Rateński przeszkadzał jemu i Galsterowi w rewizjach. W tej chwili

dyr. Rateński zwraca się w stronę świadka i preczy, że: „Galster i Świąszkowski zrobili sobie z rewizji instrument szyszan”, a on na to pozwolić nie mógł.

Świadek Chmielewski

Po krótkich zeznaniach świadków Zenczykowskiego, sąd powołuje świadka Chmielewskiego. Chmielewski jest obecnie komisarzem Ubezpieczalni Społecznej, poprzednio zaś pracował jako urzędnik II-go Urzędu Skarbowego, oraz w Urzędzie Akcyz i Monopoli. Zeznania świadka budzą dużą sensację. Opowiada o stosunkach panujących w Urzędzie Akcyz, o tym, jak słyżał o ciągłych nadużyciach, czynionych przez dyr. Wojdata, naczelnika wydziału akcyz. O tym, jak mu starsi koledzy proponowali, by przyjmował interesantów w domu i t. p. Jeden z jego przyjaciół zeznał o świadku z pułkownikiem Straży Granicznej Jurem Gorzechowskim. Na odbytej rozmowie u pułkownika świadek obiecał, iż stale będzie pułkownikowi donosił o wszelkich nadużyciach, jakie zauważył podczas swego urzędowania. Ze swej strony, pułkownik powiedział mu, że wie doskonale, iż jest dużo nadużyć w Urzędach Skarbowych i prosi, by szczególną uwagę zwrócił na Pawła Michalskiego.

Czy min. wykręcał się

Sensację na sali wzbudziło oświadczenie świadka, kiedy oznajmił, że wiceminister Switalski, w 1920 r. wykręcał się od służby wojskowej. Minister Switalski, siedzący na ławie oskarżycieli prywatnych, usłyszawszy to oświadczenie, zerwał się i powiedział dobitnie, iż do wojska wstąpił 6-go sierpnia 1914 r. i przebył całą kampanię wojkową. Sąd postanowił przerwać rozprawę do czwartku. Początek o godz. 9-ej.

Japonia rewidowała konsulat Sowietów Blokada odcinka Kanton-Szanghaj

TOKIO, 25. 8. Admiral Hasegawa, dowódca floty japońskiej na

wodach chińskich wydał dziś o godz. 16-ej zarządzenie, zabraniające statkom chińskim żeglownia wzdłuż wybrzeża na odcinku między Kantonem a Szanghajem. Zakaz ten obowiązuje od dziś o godz. 16-ej. Blokada ta nie obejmuje statków cudzoziemskich.

Dwie wielkie bitwy

SZANGHAJ, 25. 8. Chiński sztab generalny wprowadził waszy stkie stojące mu do dyspozycji wojska do wielkiej bitwy, która toczy się w okolicy Lo-Tien, 30 klm. na północny zachód od Szanghaju.

Pierwsza i druga dywizja, należące do 1-ej armii chińskiej zostały odwołane z północnych Chin do Szanghaju. W tutejszych kołach

wojskowych przypuszczają ogólnie, że w najbliższym czasie zostanie stoczona wielka bitwa w okolicy Wu-Sung.

Głód w Szanghaju

Uchodźcy chińscy, którzy schronili się w Szanghaju do koncesji francuskiej, spowodowali wielkie trudności z powodu braku środków żywnościowych.

Rewizja w konsulacie Z. S. R. R.

Władze japońskie przeprowadziły rewizję w konsulacie ZSRR, skąd — jak twierdzą te władze — dawane były wielokrotnie sygnały świetlne wojskom chińskim. Władze japońskie zawiadomiły policję międzynarodowej koncesji o dokonaniu tej rewizji przed jej przybyciem. Rokowania w tej sprawie trwają.

Zderzenie samolotów

LONDYN, 25. 8. Dwa samoloty wojskowe zderzyły się w pobliżu miejscowości Fontley w hrabstwie Hampshire. Trzej piloci ponieśli śmierć.

Rada ministrów we Francji załatwiła ważne dekrety

PARYŻ, 25. 8. Rada ministrów zebrała się o godz. 10-ej rano. Premier Chautemps i min. von Delbos poinformowali swych kolegów o sytuacji zagranicznej. Minister Bonnet przedstawił cały szereg dekrétów z dziedziny gospodarczej, które zostały uchwalone.

Minister robót publ. Queille

poinformował członków rządu o rokowaniach, jakie prowadzi z przedstawicielami linii kolejowych.

Minister spraw wewnętrznych Dormoy przedstawił prezydentowi Lebrunowi do podpisu dekrét, wyznaczający wybory kantonalne na dzień 10 i 17 b. m.

Polski turysta zginął w drodze na Mont Blanc

PARYŻ, 25. 8. Korespondent „Le Journal” donosi z Chamonix, iż tamtejsze koła alpinistyczne są zaniepokojone o losy znanego alpinisty polskiego, urzędnika konsulat w Strasburgu, p. Jerzego Golca, który udał się na samotną wyprawę na masyw Mont Blanc i od 4 dni nie daje znaku życia. P. Golec wybrał się na tę wyprawę w towarzystwie 3 alpinistów francuskich, którzy postanowili jed-

nak zawrócić z drogi na skutek fatalnych warunków atmosferycznych. P. Golec zdecydował się sam kontynuować wejście i to nie zwykle trudną drogą przez t. zw. Sentinelle Rouge. Posiadał on przy sobie tylko lekki worek, zawierający kawałek sera i trochę chleba. Z Chamonix udała się wyprawa ratunkowa na poszukiwanie zaginionego turysty.

Miejscu dla piątymych właścicieli, dotychczas tylko wpiły się w ciemność, do którego wpłynęła odnośność. Korespondent, zwracając się do czytelników, podlega opłacie przez nakładnika znaczka pocztowego w wysokości opłaty za kartę pocztową.

Sprawdził

Wpisał

Nr. listy rozrachunkowej

REDAKCJA: Warszawa, Al. Jerozolimskie 121. Telefon 666-68 (sekretariat) 666-99 (ogólny). Oddział miejski „ABC” Al. Jerozolimskie 3 a. Tel. 88.333 przyjmuje interesantów codziennie w godzinach 16.30—19.30. ADMINISTRACJA: Warszawa, Al. Jerozolimska 121. Tel. 309-33. Kantor prenumeraty. Al. Jerozolimska 3 a. I piętro. Tel. 8-18-33. Zarząd i Dział Ogłoszeń: Al. Jerozolimska 3 a. Tel. 727-33. Konto P. K. O. 23400. Skrzynka pocztowa 745. Adres telegraficzny — ABC Warszawa. PRZEDSTAWICIELSTWA: Łódź, Piotrkowska 103. Tel. 111-44. Biuro czynne w godz. 10—13 i 15—18. Poznań 27 Grudnia 2, Włocławek, Cyganiki 34, tel. 135. PRENUMERATA: miejscowa (z odnośnieniem do domu) i na prowincji zł. 2.30 miesięcznie; wydanie B wraz z dziełami Sienkiewicza zł. 3.30 miesięcznie. Za granicą zł. 4.00. Wyd. B (z premią książkową) zł. 5.50. W Austrii, Czechosłowacji, W. M. Gdańsku i na Węgrzech cena prenumeraty jak w kraju.

Ceny ogłoszeń:

za miejsce wysokości i milimetra przez szerokość jednej szpaloty (na wszystkich stronach po 6 szpalot): na 1-ej stronie — 1 zł w tekście (wśród artykułów) — 70 gr., w reklamach (wśród ogłoszeń) — 50 gr. na ostatniej stronie — 60 gr. Notatki reklamowe — 1 zł. Komunikaty i wyjaśnienia — 1.50 zł., opisy specjalne — 3 zł., lekarskie — 20 gr. za wyraz, duże litery w ogłoszeniach „drobnych” liczy się 22 podwójnie. Notatki reklamowe oznaczają się cyfrą (N.), a komunikaty wyjaśnienia cyfrą (K.). Za terminy druku ogłoszeń Administracja nie odpowiada. Dział ogłoszeń: Aleja Jerozolimska 3 a — biuro czynne od godz. 9 rano do 6 wiecz. Tel. 727.33.

Wydawca: Spółka Wydawnicza „ABC” Sp. z ogr. odp